37 519 saimniecībās likvidēti govju ganāmpulki

Ilze ŠTEINFELDE

Cita pēc citas sekojošo piena krīžu dēļ ar liellopu audzēšanu un piena iegūšanu desmit gadu laikā pārtraukušas nodarboties puse lauku saimniecību Latvijā, lielākoties nelielo govju ganāmpulku īpašnieki.

Tā kā daļa spēcīgāko saimniecību tomēr turpināja attīstīties arī krīzes laikā, kopējais slaucamo govju skaits no 2004. līdz 2014. gadam samazinājies par aptuveni 20 tūkstošiem jeb 10 procentiem, bet pēdējā gada laikā pat palielinājies.

Biedrības *Lauksaimnieku apvienība* izpilddirektors Dīns Cielavs, vērtējot pārprodukciju piena tirgū un zemās piena iepirkuma cenas, secinājis, ka arvien vairāk uzņēmumu sāk meklēt iespējas pārorientēties uz gaļas ražošanu, pat neraugoties uz to, ka ir sagatavoti projekti piena lopkopībā. Pēc viņa vērtējuma, stimuls šādai pārorientācijai ir augošais pieprasījums pēc kvalitatīvas liellopu gaļas un stabilāks tirgus. Pēc Lauksaimniecības datu centrā pieejamās informācijas, 2014. gada 1. janvārī Latvijā bija 29 094 slaucamas govis, bet šā gada 1. janvārī – jau 38 870, kas ir pieaugums par aptuveni 34 procentiem. Savukārt, veicot piena sektora analīzi, D. Cielavs konstatējis, ka pēdējo divu gadu laikā pieaugums ir bijis tikai aptuveni 3,6%, tādējādi norādot uz piena sektora lēnu attīstību vai pat stagnāciju. «Šī tendence liecina, ka gaļas ražošanas nozare ir ar perspektīvu. Tas savukārt piena nozarei ir signāls, ka agri vai vēlu liels skaits saimniecību pāries un jau tagad pāriet uz gaļas sektoru, kurā ir lielāka pievienotā vērtība, jo prasa mazākus resursus, kas saistīti, piemēram, ar darbaspēka izmaksām,» sacīja D. Cielavs.

Z/s *Rozītes* aptuveni 100 govju ganāmpulka īpašniece Valentīna Roziņa arī plāno pakāpeniski pārorientēties uz gaļas sektoru, jo tālāku izdevumu optimizāciju savā saimniecībā viņa neredz. «Esošā sadarbība ar pārstrādes uzņēmumiem un veikaliem nav devusi cerētos rezultātus. Aptaujājot citas saimniecības, situācija ir līdzīga kā manā saimniecībā. Ja ir jāstrādā nozarē, kas nedod peļņu, bet rada tikai zaudējumus, tad no tādas ir jāatsakās. Skumīgi ir tikai tas, ka laika gaitā paliks minimāls saimniecību skaits, kuras strādās šajā nozarē un, protams, zaudētāji būs atkal patērētāji,» uzsvēra V. Roziņa.

Analizējot esošās tendences saistībā ar gaļas liellopu sektora attīstību valstī, *Lauksaimnieku apvienība* ir secinājusi, ka jau tagad sāk pietrūkt vaislas dzīvnieku sekmīgai nozares attīstībai. «Gaļas nozares dalībnieki sāk strādāt kvalitatīvāk, un pieprasījuma dēļ jūtams kvalitatīva materiāla, piemēram, *Limousin, Scharolais* šķirņu, trūkums. Latvijā nav problēmu sagatavot atbilstošu materiālu dzīvnieku audzēšanai, taču tas nav izdarāms uzreiz, bet dažu gadu laikā, līdz ar to jāpielāgo plānošanas periods esošajai situācijai,» skaidroja z/s *Rudzāts* valdes loceklis Ramiss Aļijevs. ■